

VĂN BẢN 3: HỘI LÒNG TỔNG

Trần Quốc Vượng, Lê Văn Hảo,
Dương Tất Từ

KHỞI ĐỘNG

Quan sát các hình ảnh và trả lời câu hỏi sau:

- 1) Những bức ảnh trên gợi về văn hoá lễ hội của vùng nào, em có thể gọi tên từng lễ hội trong ảnh, vùng đó có tên gọi chung là gì, bao gồm những tỉnh nào?
- 2) Em hãy nêu các lễ hội dân gian mà em đã từng được trực tiếp tham gia hay được biết qua các kênh thông tin.

**Lễ hội
lồng tồng
ở Ba Bể
(Bắc Kạn)**

**Nghi lễ
cầu mùa
tại lễ hội
lồng tồng
(Thái
Nguyên)**

**Lễ hội
chùa Tam
Thanh
(Lạng
Sơn)**

**Lễ hội
lồng tồng
(Cao
Bằng)**

Lễ hội lòng tòng (còn gọi là lễ hội xuống đồng của dân tộc tày ở Tuyên Quang)

Vùng Việt Bắc gồm các tỉnh: Thái Nguyên, Tuyên Quang, Bắc Kạn, Cao Bằng, Lạng Sơn

1. Tác giả:

- Trần Quốc Vượng, Lê Văn Hảo, Dương Tất Từ.

2. Tác phẩm

***Yêu cầu :**HS tiếp tục quan sát phiếu học tập số 12 đã chuẩn bị ở nhà và trả lời các câu hỏi:

- 1) Trình bày xuất xứ văn bản **Hội lòng tông**?
- 2) Văn bản “Hội lòng tông” thuộc kiểu VB nào? Vì sao em nhận ra kiểu VB đó? Nội dung chính của văn bản là gì?
- 3) Văn bản sử dụng PTBĐ nào?
- 4) Có thể chia văn bản này ra làm mấy phần? Nêu nội dung của từng phần.

2. Tác phẩm

***Xuất xứ:** rút trong tập “*Mùa xuân và phong tục Việt Nam*”.

***Kiểu VB:** là VB thông tin vì cung cấp những thông tin mang tính khách quan về đối tượng.

***Nội dung chính:** Những nét đặc sắc trong hội lồng tồng vùng Việt Bắc.

***Phương thức biểu đạt:** thuyết minh

***Bố cục và nội dung từng phần:** 4 phần

- **Phần 1:** từ đầu đến *múa sư tử và lượn lông tồng* (giới thiệu khái quát về hội lông tồng).
- **Phần 2:** từ *Trò chơi ném còn* đến *cuộc vui tiếp tục* (giới thiệu về trò chơi ném còn).
- **Phần 3:** từ *Múa sư tử* đến *đọ tài với đối phương* (giới thiệu về trò múa sư tử).
- **Phần 4:** từ *Nhân dịp hội lông tồng* đến hết (giới thiệu về hoạt động hát lượn).

1. Giới thiệu về hội lồng tông

Yêu cầu: Làm việc theo nhóm để tóm tắt VB bằng sơ đồ đã học ở lớp 6; khuyến khích trình bày các dạng sơ đồ khác nhau sao cho nêu được các ý cơ bản của VB, hoặc trình bày vào **Phiếu học tập số 13** với các thông tin: *thời gian tổ chức, địa điểm tổ chức, vùng miền có lễ hội, phân cúng tế - lễ, phân vui chơi - hội.*

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 13

(Tìm hiểu thông tin tóm tắt về hội lồng tông)

Những thông tin chính	Trả lời
Thời gian tổ chức:	...
Địa điểm tổ chức:	...
Vùng miền có lễ hội:	...
Phần cúng tế - lễ:	...
Phần vui chơi - hội:	...

1. Giới thiệu về hội lồng tồng

- **Thời gian tổ chức:** sau tết Nguyên đán đến tết Thanh minh.

- **Địa điểm tổ chức:** vùng Việt Bắc.

- **Vùng miền có lễ hội:** tỉnh Cao Bằng, Bắc Kạn, Lạng Sơn, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Hà Giang.

- Phần cúng tế – lễ:

+ Người dân mang cỗ đến cúng thần nông

+ Sau khi cúng lễ, người ta ăn cỗ: thịt gà, thịt lợn, bánh chưng, ...

- **Phần vui chơi – hội:** Chơi các trò chơi dân gian như: đánh vật, kéo co, thi bắn, múa sư tử, lượn lồng tồng, ...

→ Lễ hội Lồng Tồng là hoạt động sinh hoạt văn hóa tín ngưỡng dân gian, gắn liền với nền nông nghiệp trồng trọt của bà con đồng bào các dân tộc thiểu số

2. Các hoạt động và ý nghĩa của hội làng tổng

Yêu cầu: Thảo luận các câu hỏi 2,3,4 SGK, tr.119 (5 phút), hoàn thành vào *Phiếu HT số 13*:

Câu 2. SGK: Sản vật cúng tế trong hội làng tổng có liên quan gì với tục mở hội xuống đồng và tục thờ thành hoàng – thần nông?

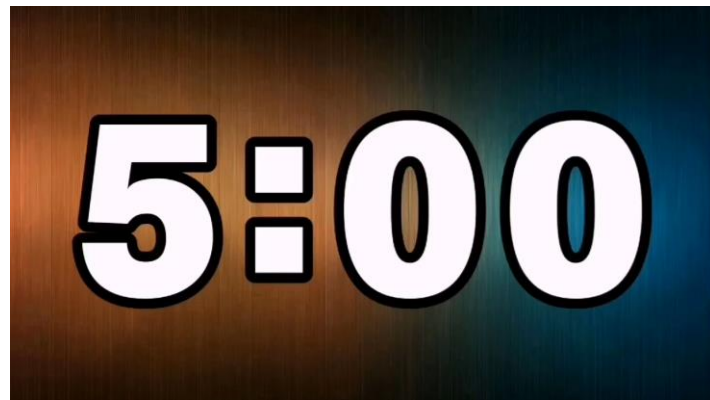
Câu 3. SGK: Văn bản miêu tả những hoạt động nào của cư dân trong phần hội? (Câu hỏi gợi ý: Ở địa phương em có các hoạt động này không? Em đã từng được tham dự hay biết đến những hoạt động này chưa?...). Những hoạt động đó biểu thị những phẩm chất và khả năng nào của con người?

Câu 4. SGK: Người dân gửi gắm mong ước gì khi tổ chức lễ hội làng tổng?

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 14

(Tìm hiểu các hoạt động và ý nghĩa hội làng tổng)

Câu 2. Sản vật cúng tế trong hội làng tổng	Câu 3. Những hoạt động của cư dân trong phần hội	Câu 4. Mong ước của người dân khi tổ chức hội làng tổng
...

- Sản vật cúng tế: thịt lợn, thịt gà, bánh chưng, hoa quả,.. có liên quan mật thiết với mục đích mở hội và tục thờ thần nông của đồng bào Tày, Nùng.

- Những hoạt động của cư dân trong phần hội được miêu tả:

+ Trò chơi ném còn;

+ Múa sư tử.

+ Lượn lông tồng;

-> Những phẩm chất và khả năng của con người: Nhanh nhẹn, khéo léo, giỏi đánh võ, đi quyền, thuộc nhiều tác phẩm dân gian, ứng đối giỏi, hát hay, duyên dáng, giàu tình cảm, có tâm hồn phong phú...

***Người dân gửi gắm mong ước:**

- + Mưa thuận gió hoà, mùa màng tươi tốt, bội thu, chăn nuôi thuận lợi, đời sống no đủ;
- + Cuộc sống vui tươi, lành mạnh, may mắn; con người có sức khoẻ, có tâm hồn bay bổng, phong phú;
- + Có được sức mạnh thể chất và tinh thần để đánh đuổi kẻ thù.

3. Thái độ của người viết

Em cảm nhận như thế nào về thái độ đánh giá của người viết qua câu văn sau:

“Lượn, tiếng nói tình yêu, tiếng lòng của ngày hội xuân, lành mạnh, trong sáng, đầy sức sống, vang vọng sôi nổi mà êm đềm dưới trời Việt Bắc”

“Lượn, tiếng nói tình yêu, tiếng lòng của ngày hội xuân, lành mạnh, trong sáng, đầy sức sống, vang vọng sôi nổi mà êm đềm dưới trời Việt Bắc”. -> thể hiện sự đồng cảm, thái độ ngợi ca, đề cao vẻ đẹp của hát lượn, một sinh hoạt văn hoá dân gian phổ biến của đồng bào Tày, Nùng trong mùa xuân.

III. Tổng kết

Trong thời gian 01 phút đề yêu cầu hoạt động cá nhân:

1) *Nêu ấn tượng của em về văn bản “Bài thơ Đường núi của Nguyễn Đình Thi”*

2) *Từ bài bình thơ của Vũ Quân Phương, em hãy nêu vắn tắt những tố chất cần có của người bình thơ và những yêu cầu đối với một bài bình thơ*

1. Nghệ thuật

- Sử dụng phương thức thuyết minh, bày tỏ thái độ đánh giá của người viết về vấn đề được nói tới thể hiện qua cách sử dụng từ ngữ, nhất là tính từ.
- Miêu tả chi tiết, cụ thể từng hoạt động trong hội lồng tồng.
- Thể hiện kiến thức xã hội sâu sắc thể hiện qua ngôn ngữ thuyết minh của tác giả.

2. Nội dung:

- Văn bản thuyết minh về hội lồng tồng ở vùng Việt Bắc, hội được mở từ sau tết Nguyên Đán đến tết Thanh minh.

- Qua đó, ngợi ca, đề cao vẻ đẹp văn hóa, sinh hoạt văn hoá dân gian phổ biến của đồng bào Tày, Nùng trong mùa xuân.

LUYỆN TẬP

Điền thông tin vào ô trống sau:

Một số hoạt động của hội lồng tồng	Ý nghĩa
Ném còn
Múa sư tử
Hát lượn, hát đối đáp

Một số hoạt động của hội làng tổng	Ý nghĩa
Ném còn	- Rèn sự nhanh nhẹn, chính xác, khéo léo, giao lưu vui vẻ.
Múa sư tử	- Thể hiện tinh thần thượng võ, rèn luyện thân thể, khoẻ để tự vệ, chống giặc cướp,...
Hát lượn, hát đối đáp	- Cầu mùa màng, mong sự may mắn tốt lành, ca ngợi cái đẹp của mùa xuân, thiên nhiên, khơi gợi và gửi gắm tình yêu, cuộc sống lao động.

VẬN DỤNG

Đề bài: Viết đoạn văn (khoảng 5 đến 7 câu) kể về một lần em được cùng người thân tham gia lễ hội mùa xuân.

Đề bài: Viết đoạn văn (khoảng 5 đến 7 câu) kể về một lần em được cùng người thân tham gia lễ hội mùa xuân.

Gợi ý:

- **Hình thức:** Viết đoạn văn, dung lượng 5 đến 7 câu.
- **Kiểu bài:** Văn tự sự
- **Nội dung:** một lần em được cùng người thân tham gia lễ hội mùa xuân:
 - + *Em đi với ai? Khi nào? Tham gia lễ hội gì?*
 - + *Lễ hội có những hoạt động nào để lại ấn tượng để cho em?*
 - + *Mong ước của em là gì sau lễ hội?*

ĐOẠN VĂN THAM KHẢO

Năm nào cũng vậy, cứ đến rằm tháng Giêng, em lại được đi cùng bố mẹ tham dự lễ hội của làng. Lễ hội làng tương truyền là để nhớ đến thành hoàng làng, người đã có công khai hoang lập làng lập xóm. Theo tục lệ, vào buổi sáng, sẽ có lễ rước rông. Vì thế, ngay từ sớm, em cùng bố mẹ đã chuẩn bị quần là áo lượt chỉnh tề để ra đường chờ xem đoàn rước. Đi đầu là một con rông giả được đội múa rông của làng tạo nên, nó uốn lượn những đường vòng đẹp mắt, cái đầu rông thì lắc lư chuyển động liên tục, rông giả mà cũng oai hùng lắm! Tiếp đó là đoàn trống chiêng ồn ã, náo nhiệt đi trước dọn đường cho đoàn rước kiệu thành hoàng làng. Chiếc kiệu tám người khiêng với đường nét tinh xảo được sơn son thiếp vàng cầu kì, trang nghiêm. Đoàn rước, ai cũng tươi tắn, họ mang theo cảm giác tự hào, hãnh diện và sung sướng. Phần “hội” được

ĐOẠN VĂN THAM KHẢO

diễn ra vào buổi chiều cùng ngày trong không khí choáng ngợp bởi sự đông vui, tấp nập hiếm có. Mọi người cùng nhau thi chơi cờ, đánh vật, nấu cơm, kéo co, bơi tải,..còn trẻ con được người lớn cho ngồi tàu điện, đu dây,...Em rất hào hứng khi được bố mẹ cho chơi trò ném tiêu, bịt mắt bắt dê,...Kết thúc buổi lễ hội, mọi người ra về trong tâm trạng phấn khởi hân hoan. Lễ hội làng em là một nét đẹp về văn hóa - truyền thống dân tộc, mong sao tục lễ tổ chức lễ hội đầu năm này mãi được lưu truyền.

BẢNG KIỂM

Đánh giá kĩ năng viết đoạn văn

ST T	Tiêu chí	Đạt	Chưa đạt
1	Đảm bảo hình thức đoạn văn với dung lượng khoảng 5 - 7 dòng.		
2	Đoạn văn đúng chủ đề.		
3	Đoạn văn đảm bảo tính liên kết giữa các câu trong đoạn văn.		
4	Đoạn văn đảm bảo về yêu cầu về chính tả, cách sử dụng từ ngữ, ngữ pháp.		

HƯỚNG DẪN TỰ HỌC

- Hoàn thiện các nội dung bài học văn bản “Hội lòng tông”.
- Giao phiếu học tập và yêu cầu chuẩn bị cho tiết sau học bài:
Viết văn bản tường trình.

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1

(Tìm hiểu thể thức của văn bản tường trình)

Vị trí	Nội dung và cách ghi
Phía trên cùng văn bản
Góc bên phải
Tên văn bản
Dưới tên văn bản
Thông tin về người viết tường trình
Nội dung chính
Lời cam đoan
Trình kí
.....

